

LÆS OGSÅ

DM i Skills

/ Side 8

**Brand på
golfbanen**

/ Side 10

**En god leder
kender sine
kollegaer**

/ Side 13

A photograph of a man with a beard and a baby sitting on a grey cushion. The man is on the left, smiling, wearing a black t-shirt. The baby is on the right, also smiling, wearing a blue and white leopard print top and purple patterned pants. The background shows a window with a view of the outdoors.

**Grønne fingre
kan også
skifte bleer**

/ Side 4

INDHOLD

- 03** Leder, Kim Gulbæk
- 04** Grønne fingre kan også skifte bleer
- 06** Flere fædre holder barsel
- 08** DM i Skills
- 10** Brand på golfbanen
- 11** LUU: Stærkt samarbejde sikrer bedre forhold til eleverne
- 12** Tom Elnes Christensen: Jeg brænder for at bekæmpe uretfærdighed
- 13** En god leder kender sine kollegaer
- 14** OK24: Ja tak til overenskomsterne
- 15** Kort nyt
- 16** Aktivitetskalender

GRØNT

3/2024 (48. Årgang)

ISSN 2246-2805

GRØNT er Danmarks største fagmagasin for den grønne branche. Magasinet udkommer 8 gange om året og udgives af Det Grønne Repræsentantskab, Rymarken 4, 8210 Aarhus V.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør:

Kim Gulbæk, 3F Aarhus Rymarken

Redaktionsudvalg:

Line Bjørndal, 3F Odense GOPS

Villiam Andersen, 3F Holstebro

Karina Bossen, 3F BJMF

Henrik Andersen, 3F Aalborg

Magasinet er uafhængigt af 3F og Det Grønne Repræsentantskab, og artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis repræsentantskabets eller 3Fs holdninger.

LAYOUT & TRYK:

STIBO COMPLETE – STIBOCOMPLETE.COM

FORSIDEFOTO: Privat

OPLAG: 1. halvår 2024: 9000

DEADLINE FOR NÆSTE UDGIVELSE: 3. juni

IDÉER TIL ARTIKLER

Har du et forslag til en artikel eller et indlæg, så kontakt en af vores to journalister:

Maibrit Jürs

redaktion@dengronneportal.dk

Telefon: 30 31 31 46

Morten Herlev

redaktion@dengronneportal.dk

Telefon: 26 77 18 59

ANNONCESALG

Stibo Complete

Jette Sterndorff-Jessen

Telefon +45 76 10 11 47

jsje@stibo.com

stibocomplete.com

ABONNEMENT

GRØNT udsendes til 3F-afdelinger med kollektivt abonnement samt eksterne abonnenter og brancheorganisationer indenfor den grønne branche. Et abonnement koster 85 kr. om året.

VIL DU TEGNE ABONNEMENT?

SÅ SEND EN MAIL TIL

REDAKTION@DENGRONNEPORAL.DK

3F-afdelinger med kollektivt abonnement:

Sjælland: BJMF, Frederiksborg, Frederiksværk-Frederikssund, København, Midt og Østsjælland, Nordøstsjælland, Storebælt.

Jylland: Als, Bjerringbro-Silkeborg, Esbjerg, Fredericia, Holstebro-Lemvig, Midtjylland, Randers, Ringkøbing-Skjern, Skiveegnen, Aalborg, Aarhus Rymarken.

Modtager du ikke GRØNT, så kontakt din lokale 3F-afdeling.

Skiftedag – og hvad så?

KIM GULBÆK
Redaktør

Det er på mange måder skiftedag i disse dage. Vi skifter fokus fra OK24 til OK25, vi skal have valgt nye folk til Europa-Parlamentet og vi har skiftet ud i redaktørstolen på GRØNT.

Da jeg satte mig til at skrive denne leder, faldt mine tanker på afsnittet i TV-serien Matador, der har overskriften "Skiftedag". Afsnittet handler om, at nye kræfter tager over for de gamle butikker i den opdagede by Korsbæk.

På bladet GRØNT har vi også haft skiftedag. Thomas Møller, der gennem mange år har været redaktør på bladet, har på bladets generalforsamling den 22. marts valgt at stoppe, for at gå på pension. Thomas har gjort meget for bladet GRØNT, og i samarbejde med bladets redaktionsudvalg har han været med til at gøre bladet til det, det er i dag. Et blad hvor medlemmer af 3F's Grønne Gruppe bliver set, hørt, respekteret og genkendt af kollegaer rundt om i landet.

Det er derfor også med stor ærefrygt, at jeg nu skal stå i spidsen for at føre det arbejde videre i samarbejde med redaktionsudvalget. Jeg håber at kunne være med til at gøre 3F's medlemmer i de grønne brancher mere stolte af deres uddannelse, deres fag og deres arbejdsplads. For der er ikke nogen tvivl om, at man som medarbejder identificerer sig med det fag, man arbejder med. Vi skal ikke være kedede af at sidde ved et middagsselskab og skamme os over, at vi arbejder som mejerist, dyrepasser, gartner eller skovarbejder. Vi har mindst lige så spændende et job som alle andre.

Som redaktør ønsker jeg, at vi får skrevet om alle de grønne fag, hvor der arbejder 3F-medlemmer. Jeg håber, vi får dækket alle fagene og i hele landet, så man både kan se lighederne men også forskellene på de grønne arbejdspladser. Vi skal være med til at bringe de gode historier,

der findes i de grønne fag, men også være med til at sætte fokus på de emner, der optager medlemmerne på de tidspunkter, de er relevante.

Derfor kan jeg også blive rigtig glad, når man besøger DM i Skills. Her har det år efter år været interessant at se, hvordan mange af de grønne fag kan fange publikums opmærksomhed. I øvrigt er der her også skiftedag. For ved DM i Skills i Roskilde er der blevet kåret to nye vindere for anlægsgartnerne, som skal deltage i Euro-Skills i Herning i 2025. Tillykke til vinderne fra Jordbrugets Uddannelsescenter i Beder. Det var en konkurrence med et højt niveau fra alle deltagere. I kan være stolte af jeres arbejde!

For mange af 3F's lokalafdelinger er der også skiftedag i den forstand, at der bliver skiftet fokus, så man nu begynder arbejdet forud for OK25. Der er lige stemt en aftale for GLS-A området hjem, og i 2025 skal de øvrige privatsatte forhandle overenskomst. Det arbejde begynder allerede nu, hvor krav til næste års forhandlinger i februar skal findes. Det er derfor vigtigt at få en snak på arbejdspladserne om, hvilke ønsker man har til OK25.

Ønsker man at komme med krav til OK25, så tal med din tillidsrepræsentant på arbejdspladsen. Hvis ikke I har en tillidsrepræsentant, så kontakt din lokale 3F afdeling, der kan være behjælpelig med at give kravene videre.

Endelig er det også snart skiftedag i Europa-Parlamentet, når der den 9. juni i år bliver afholdt Europaparlamentsvalg. Jeg skal derfor opfordre til, at man kommer ud og bruger sin demokratiske ret til at stemme.

Grønne fingre kan også skifte bleer

Anlægsgartner Rune Thomsen har holdt alle 11 ugers øremærket barsel med sit barn. Han kan varmt anbefale andre nybagte fædre at gøre det samme.

Rune Thomsen har nydt at være på barsel med sin datter og kan varmt anbefale andre at gøre det samme. "Du får så meget igen, og du styrker båndet til dit barn", siger han.

Rune Thomsen sidder i solen med en kop kaffe, da GRØNT's udsendte kommer på barselsbesøg i Haarby på Sydfyn. Hans snart 1-årige datter, Lily, er lige startet med indkørslen i vuggestuen, så der er ro på lige nu:

"Det går super med Lily i vuggestuen, så jeg har pludselig god tid herhjemme. Min kone er også ret misundelig over, at det er mig, der slutter barslen af – og jeg indrømmer blankt, at det er ren badeferie lige nu," siger han med et lidt skyldigt smil.

Mens afslutningen på Runes øremærkede barsel ser ud til at blive dejlig nem, var han dog anderledes presset, da han overtog Lily og hjemmetjansen syv uger tidligere:

"Jeg var supernervøs i starten. Jeg har jo set, hvordan min kone havde været presset og stresset i perioder. Bare det at skifte ble var jo megaulækkert. De kan altså lave nogle ordentlige afleveringer. Men nu

har vi det bare sjovt ved puslebordet, og det er skønt at høre, når ens barn griner."

Stærkere bånd til barnet

Rune havde egentlig ikke tænkt så meget over, om han skulle tage mere end de to ugers barsel lige efter fødslen, før hans kone spurgte ham om det. Derefter undersøgte han sine muligheder hos sin tillidsrepræsentant hos HedeDanmark og hos den lokale 3F-afdeling i Odense.

"Jeg blev overrasket over, at jeg kunne holde barsel i ni uger med fuld løn. Hvis ikke det havde været muligt, så havde jeg nok ikke taget så meget. Økonomien skal jo hænge sammen," medgiver han. Han har ikke et sekund fortrudt, at han valgte at holde barsel:

"Jeg har fået en helt anden relation til Lily, og jeg kan mærke, at vores bånd er blevet tættere. Tidligere var det kun mor, der due-de. Nu er det pludselig far, der skal putte, og

jeg har også fundet ud af, hvordan jeg trøster hende, når hun er ked af det. Det var lidt svært i starten", siger Rune Thomsen.

Gør det!

Inden længe starter arbejdsdagen igen for Rune, og han er ikke i tvivl om, at han kommer til at savne barselstiden.

"Det har været så hyggeligt, og der har været så mange gode øjeblikke. Jeg ved ikke, hvor mange gange, jeg er flækket sammen af grin over et eller andet, hun har gjort. Det gælder om at huske de øjeblikke."

Han tøver heller ikke et sekund, da han skal svare på, om han vil anbefale andre fædre at stemple ind på den øremærkede barsel:

"Du skal bare gøre det. Det er 100 procent det hele værd og ren win-win. Du får så meget igen, og du styrker båndet til dit barn. Det er virkelig åndssvagt at lade være!"

28.-29. AUGUST 2024 Begge dage kl. 9-16

Gammel Strandvej - Middelfart

Arrangør: Maskinleverandørerne - Park, vej og anlæg

MASKINER UNDER BROEN

HENT DIN
GRATIS
BILLET PÅ
maskinerunderbroen.dk

Maskiner under Broen er en professionel, grøn maskinmesse. Med over 120 udstillere, vil du få det fulde overblik over de overvældende mange muligheder, når det gælder maskiner og udstyr til den grønne branche.

Vi ses i august til Maskiner under Broen - stedet hvor fagfolk møder fagfolk!

- Miniseminarer - bliv fagligt opdateret
- Gratis adgang
- Nem tilkørsel og gode parkeringsforhold

Det ligger i vores DNA at være nysgerrige. Derfor har vi været på Maskiner under Broen hver gang og kommer naturligvis også til sommer – både for det faglige netværk, for at købe ind og for at se, hvad der er kommet af nyt.

Søren Nielsen,
Leder af Aabenraa Kommunes driftsenhed

Følg os på www.maskinerunderbroen.dk

Flere fædre holder barsel

Indførslen af øremærket barsel til mænd har betydet, at tre ud af fire fædre nu holder 11 ugers barsel. Det er godt for hele familien, slår psykolog fast. Samtidig er der dog en social slagside.

■ TEKST MORTEN HERLEV

Rune Thomsen er langt fra den eneste far, som har valgt at holde barsel. Og det er godt for barnet, at far kommer mere på banen, når det kommer til at skifte bleer, trille med barnevogn og lave babymos. Det slår psykolog og postdoc Tine Steenhoff fra Københavns Universitet fast. Hun forsker i børns tidlige udvikling og fædres betydning for børns trivsel og følelsesmæssige adfærd, og hun forklarer, at flere undersøgelser viser, at barnet har stor gavn af fars opmærksomhed.

"Fædre bliver bedre til at forstå barnets signaler og behov, når de holder barsel. Samtidig kan vi se, at når far involverer sig tidligt, så fortsætter han også med at have et tæt bånd til barnet i hele opvæksten. Det betyder simpelthen, at barnet trives bedre og klarer sig bedre. Så på den lange bane gør det en stor positiv forskel, at far holder barsel," siger Tine Steenhoff, som samtidig påpeger, at farens deltagelse også gavner moren, som får en mere

ligeværdig partner i forhold til at opdrage og drage omsorg for barnet.

Barnet kan ende mere i institution

Indførslen af øremærket barsel i 2022 har betydet, at langt flere fædre nu holder barsel. Men kigger man nærmere på tallene, så er der nogle udfordringer. En undersøgelse fra Mødrehjælpen viser, at mens 82 procent af fædre med en lang uddannelse holder 11 ugers barsel, så gælder det kun for 68 procent af fædre med en

Jo højere uddannelse jo mere barsel

Der er forskel på, hvor meget barsel, danske fædre holder:

- 59 % fædre med en grunduddannelse holder alle 11 ugers øremærket barsel.
- Gruppen holder 7,2 uger i gennemsnit.
- 68 % fædre med en erhvervsuddannelse holder alle 11 ugers øremærket barsel.
- Gruppen holder 7,6 uger i gennemsnit.
- 82 % fædre med en lang uddannelse holder alle 11 ugers øremærket barsel.
- Gruppen holder 10,6 uger i gennemsnit.

Kilde: Mødrehjælpen og Rockwoolfonden

Din overenskomst giver dig barsel med løn

Er du ansat på en arbejdsplads med overenskomst, så har du typisk ret til at holde øremærket barsel med fuld løn. Præcis hvor mange uger, du har ret til med fuld løn, varierer en smule. Tag en snak med din tillidsrepræsentant eller din lokale 3F-afdeling, hvis du er i tvivl om, hvor meget barsel med løn, du har ret til at holde.

Ukrudtsbekæmpelse med varmt vand eller varm luft - ingen brug af pesticider

GMR maskiner a/s

www.gmr.dk

T: 7564 3611

www.nesbo.dk

T: 9858 4400

GMR
We care for the ground

erhvervsuddannelse. Det betyder, at der kan gå nogle vigtige uger tabt, når nu mødre samtidig holder mindre barsel på grund af de nye regler. Faktisk har den øremærkede barsel medført, at flere børn ender med at være kortere tid derhjemme, inden de skal passes i vuggestue eller dag-

pleje. Og det er ikke godt for barnet, slår psykolog Tine Steenhoff fast:

"Øremærket barsel er en god idé, men det er et problem, hvis fædre ikke tager nok barsel. Det lille barn har bedst af 1:1 kontakt med en voksen så længe som muligt.

Så jeg vil anbefale alle fædre at benytte sig af den øremærkede barsel. Det er en investering i farens og barnets forhold, og det er en lille ting, som sætter store ringe i vandet resten af opvæksten."

VOXPOP

■ TEKST MAIBRIT JÜRS · FOTO PRIVAT

Jonas Brandtoft Slivsgaard

Job: Anlægsgartner
Bopæl: Herlufmagle
Alder: 29 år
Barsel: 18 uger

Hvorfor har du valgt at gå på barsel?

"Det har jeg, fordi jeg gerne vil have tid med mine børn, mens de er små. Jeg har to børn. Med den første havde jeg ikke mulighed for at holde så lang barsel. Det er jeg glad for, at jeg har denne gang."

Hvad har du fået ud af at være på barsel?

"Jeg har fået mulighed for at lave en masse med min datter. Vi har for eksempel gået til babysvømning. Det betyder, at jeg har fået et tættere forhold til hende. Jeg synes, det er en rigtig fin mulighed, som flere burde gribe."

Nicklas Bjerregaard Gotfredsen

Job: Dyrepasser
Bopæl: Skanderborg
Alder: 30 år
Barsel: 10 uger

Hvorfor har du valgt at gå på barsel?

"Jeg valgte at gå på barsel, fordi jeg tænkte; hvornår får jeg nogensinde tid til at have den tid med mit barn igen? Man sætter dem jo i verden for at være sammen med dem, og i hverdagen efter job er der ikke meget tid til at være sammen. Den mulighed får jeg aldrig igen."

Hvad har du fået ud af at være på barsel?

Jeg har været virkelig glad for det. Jeg er sikker på, at mit forhold til min datter ikke havde været det samme, hvis jeg ikke havde taget barsel. Vi har fået et virkelig tæt bånd, og det sætter jeg virkelig stor pris på."

Pelle Meelby Larsen

Job: Anlægsgartner
Bopæl: Taastrup
Alder: 34 år
Barsel: 20 uger

Hvorfor har du valgt at gå på barsel?

"Jeg synes, det er dejligt, at jeg har mulighed for at holde en lang barsel. Vi bor billigt nu og derfor har min kæreste og jeg økonomisk mulighed for at tage en del af barslen sammen. Jeg har holdt de første tre uger. Det var en hektisk fødsel, så i starten var det mig, der gjorde det meste, mens min kæreste lå i sengen. Der var jeg glad for, at jeg kunne være hjemme hos dem."

Hvad forventer du at få ud af din barsel?

"Jeg synes, det er et privilegie, at jeg kan få en masse tid med mit barn. Jeg gemmer 17 ugers barsel og det glæder jeg mig til at holde. Det betyder jo, at jeg vil få et tættere forhold til mit barn så det ikke kun er morren, hun knytter sig til."

Astrid Kideon brænder for bæredygtig fødevarerbrug.

DM i Skills 2024

Der var fuldt hus og masser at opleve på DM i Skills 2024. De grønne fag var naturligvis repræsenteret af engagerede og passionerede elever.

■ TEKST OG FOTO MAIBRIT JÜRS

Der er et mylder af mennesker på Roskilde Dyrskueplads, og selv om regnen vedholdende siler ned over pladsen, er der masser af begejstring at spore hos både deltagere og gæster. I telte og haller anstrenger elever fra landets erhvervsuddannelser sig for at fremvise deres fag og kunnen, mens de beredvilligt svarer på spørgsmål fra de 50.000 besøgende.

Altid klar til at hjælpe

3F har som altid en stand på DM i Skills. Her kan man få en flaske vand og et godt råd med på vejen. For det er vigtigt at være tilgængelig for spørgsmål:

"Vi har for eksempel talt med nogle, der ikke får lov at holde pauser på deres fritidsjob. Vi kan selvfølgelig ikke stå og sagsbehandle. Men hvis de har brug for hjælp, inviterer vi dem ned i deres lokale 3F afdeling, så de kan få den hjælp de har brug for," fortæller Jonas Hansen, der til daglig er næstformand i 3F Roskilde.

For selvom Skills er en konkurrence for landets dygtigste erhvervsskoleelever, er det er også tre dage, hvor de får lov at demonstrere deres evner og fortælle om det, de brænder for. "Det er vildt fedt at være her og få lov at fortælle om mit fag," siger Ellen Høj Larsen. Det er første gang, den 21-årige dyrepasser-elev er med på Skills. Hun har speciale i forsøgsdyr og hun er glad for at få lov at svare på spørgsmål fra andre unge, der overvejer uddannelsen.

Der kommer en del for at spørge, om de må klappe hendes hund. Men servicehunden Bowie er på arbejde og må ikke forstyrres, som Ellen forklarer igen og igen med en engels tålmodighed. Bowie er med for at give tryghed og støtte til Ellen, der har OCD. På en måde kan hun også være med blandt de mange mennesker i Telt 3 på årets DM i Skills. Men allerhelst vil hun fortælle om sit fag, og det er der heldigvis også stor interesse for at høre om.

"Der er mange fordomme om, at vi er sådan nogle der mishandler forsøgsdyr. Det gør vi selvfølgelig ikke, så det er fedt at få lov at forklare folk, at vi faktisk er dyrenes advokater. Det er jo vores ansvar at sikre, at dyrene har det godt," fortæller hun og rækker en godbid til Bowie.

OM DM i Skills

DM i Skills er et Danmarksmesterskab for elever på erhvervsuddannelserne. Her deltager eleverne i demonstrationer af deres fag til inspiration for de cirka 50.000 besøgende. Herunder elever fra 500 8. klasser. På Skills konkurrerer eleverne og de dygtigste får mulighed for at gå videre til Euroskills og Worldskills. Skills har eksisteret siden 2011 og afholdes hvert år et nyt sted i landet

Fedt at få lov at fortælle

Skulle man have svært ved at finde Skov- og Naturteknikerstanden, kan man bare gå efter lyden af metal mod træ. Her er en elev nemlig ved at demonstrere, hvordan man fælder et træ.

"Det er vildt sjovt at være med på Skills og fortælle, hvad man laver og brænder for," råber Gustav Solkjær gennem motorlarmen. Den 20-årige elev fører ikke selv saven i dag, for det har han ikke sikkerhedsudstyr på til. Men han er også mest vild med aboristopgaver og befinder sig fint med at arbejde i toppen af et træ.

Lidt mere fredeligt er der i gartnerens udstilling. Her kan man se, hvordan spirer dyrkes vertikalt, og der er trængsel for at komme ind og smage på de grønne sager.

Astrid Kideon Jæger har travlt med at få klippet ærte- og linsespirer og fyldt op til alle de gæster, der kommer forbi standen. Den 23-årige københavner er færdig som frilandsgartner til sommer og er mest optaget af bæredygtighed i fødevaredyrkning.

"Vi er mange, der har stort fokus på regenerativ dyrkning. Det vil sige, at man passer på jorden i stedet for bare at tage og tage," forklarer hun.

Ellen Høj Larsen var klar til at svare på spørgsmål om dyrepasseruddannelsen. Hun havde sin servicehund Bowie med på Skills.

Gustav Solkjær er halvvejs i uddannelsen til skov- og naturtekniker og fremviser her "pindsvinet", som skal bruges til at demonstrere kunsten at afgrene et træ på.

Danmarks dygtigste anlægsgartnerelever

Efter tre intense dage med dyb koncentration, løb Nikolaj Bohnfeldt og Magnus Franch Held fra Jordbrugets Uddannelsescenter med guldet for deres flotte anlægsarbejde. Tillykke til vinderne.

EFTERUDDANNELSE MED LØN

Er din virksomhed dækket af overenskomst på GLS-A/3F området kan du efteruddanne dig med løn, og virksomheden kan søge refusion.

Tag en snak med din arbejdsgiver eller Den Grønne Konsulenttjeneste.

Læs mere på

dgkt.dk

Få hjælp til kompetenceudvikling hos vores fælles uddannelseskonsulent Lotte Julin Bock på 8740 3412.

**DEN GRØNNE
KONSULENT
TJENESTE**

Brand på golfbanen

Den 12. marts blev der sat ild til roughen på AMU Nordjylland – Sandmoseskolens golfbane. Den bevidst påsatte brand var en del af et forsøgsprojekt, der undersøger, hvordan man kan sikre flere blomster, mindre græs og en bedre spiloplevelse på golfbanen.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

"Så Else, nu skal der leges med ild!" lyder det forventningsfuldt fra en af eleverne på Sandmoseskolens hold for greenkeepere. Denne eftermiddag står der afbrænding af rough (den del af golfbanen, der ikke er klippet, red.) på skoleskemaet for skolens greenkeeper-elever samt en række af eleverne på anlægsgartnerlinjen.

Faglærer Else Birkbak Hilleø fører eleverne ud på golfbanen. Hun er idékvinden bag dagens afbrænding. Ildspåsættelsen af det høje græs på roughen er en del af et forsøgsprojekt. Målet med projektet er kort fortalt at finde ud af, hvordan man får skabt en mere brugervenlig rough med mindre plantemasse:

"Vi vil gerne have mere blomst og mindre græs i roughen, så det bliver nemmere at spille sig ud, hvis bolden lander i roughen. Det prøver vi at gøre ved at brænde græsset af, som ellers bare ville stå og blive tykkere og tykkere og kvæle alle de andre arter," fortæller Else Birkbak Hilleø.

En anderledes arbejdsdag

Else har i dagens anledning allieret sig med faglærer Martin Kristensen. Han har en fortid som skov- og naturtekniker i Naturstyrelsen, hvor han ofte har brændt større arealer af. Derfor er det ham, der får lov til at føre gasbrænderen på golfbanen.

Inden han går i gang, fortæller han eleverne om reglerne for afbrænding. For eksempel kræver afbrænding dispensation, og det skal foregå mellem november og marts. Og så skal der være styr på sikkerheden. Det er godt at have rygsprøjter med hvirveldyse og nogle branddaskere klar, hvis ilden pludselig begynder at løbe løbsk.

Hvis man har taget alle forholdsregler, er afbrænding et godt redskab til at få tyndet ud:

Greenkeepereleverne på Sandmoseskolen kører i øjeblikket et forsøg med afbrænding af roughen på golfbanen. Målet er at finde ud af, om afbrændingen giver en mere brugervenlig golfbane.

"Det er virkelig en effektiv måde at skade det uønskede græs på, og så koster det ikke en skid," siger Martin Kristensen og tilføjer: "Og så er det i øvrigt sjovt og giver en anderledes arbejdsdag."

Optælling før og efter branden

Den oprindelige plan er at brænde i modvind. Så er det nemmere at styre ilden. Men ilden tager ikke rigtig fat, så modvind bliver skiftet ud med medvind – og så sker der noget. Ilden får langsomt fat og røgen begynder at drive hen over golfbanen.

Efter nogle minutter er en del af det høje græs forvandlet til forkullede bræmmer,

hvor gløderne stadig ulmer hist og her. Det ser umiddelbart ud til, at projektet er lykket og græsset er uskadeliggjort. Men først senere kan Else og eleverne vurdere, om afbrændingen virkelig har haft den ønskede effekt.

Her skal de nemlig ud på det afbrændte område og tælle planter og måle plantemasse. Og så skal de sammenligne resultaterne med de registreringer, de foretog sidste efterår – altså inden afbrændingen.

Stærkt samarbejde sikrer bedre forhold til eleverne

■ TEKST MORTEN HERLEV · FOTO 3F MIDTVENDSSYSEL

Når det lokale uddannelsesudvalg (LUU) mødes på AMU Nordjylland – Sandmoseskolen, er elevernes og skolens udvikling altid på dagsordenen på den ene eller den anden måde. Derudover er møderne altid suppleret med en tur rundt på skolen. For det er vigtigt, at LUU er synligt for eleverne:

"Eleverne skal vide, at LUU er et sted, de kan gå hen, og et sted, hvor de kan få indflydelse på skolens udvikling," siger formand for LUU, Mette Vestenbæk, som til daglig er faglig sekretær og næstformand i 3F Midtvedssyssel.

Hun fremhæver blandt andet, at LUU har været med til at sikre bedre forhold for de elever, som opholder sig på skolehjemmet i forbindelse med undervisningsforløbene:

"Vi har sørget for, at der er kommet nogle federe forhold i skolehjemmet. For eksempel er der kommet en biograf og et fitnesscenter, og eleverne har fået mulighed for at deltage gratis i "Haveskolen", som er et tiltag, hvor private kan komme og lære om podning, beskæring, stiklinger og så videre."

"Kanon samarbejde"

Mette Vestenbæk har været formand i det lokale uddannelsesudvalg i 2,5 år og før det menigt medlem i 7,5 år. Derfor har hun samlet set 10 års erfaring med arbejdet i udvalget, og hun kunne ikke have ønsket sig et bedre samarbejde:

"Det er et helt kanon udvalg, hvor vi respekterer hinandens roller og er fælles om vores mål om, at der kommer nogle knaldgytge elever ud til arbejdsgiverne, når de har været på skole."

Mette Vestenbæk nævner for eksempel, at LUU er med på råd, når der skal ansættes nye undervisere, og her har udvalget fokus på, at det er undervisere, som er gode til at få eleverne ud i marken og lære noget. Og så har LUU været med til at sikre, at værktøjet og maskinerne er blevet opdateret:

"Før havde skolen et ry for at have gammelt udstyr, men sådan er det ikke mere. Nu kan eleverne prøve det nyeste af og så gå tilbage til mester og sige "den dér nye elektriske hæklipper er super god". På den måde giver de den nye viden videre."

Lokale Uddannelsesudvalg

Det lokale Uddannelsesudvalg (LUU) rådgiver skoler om erhvervs- og arbejdsmarkedsuddannelser og er med til at sikre, at skolen udbyder erhvervs- og arbejdsmarkedsuddannelser af høj kvalitet. 3F er repræsenteret i lokale uddannelsesudvalg rundt omkring på det grønne erhvervsuddannelser.

Efteruddannelse

Anlægsgartner og greenkeeper

Anlægsgartner kompetencefonden giver dig mulighed for at komme på dét kursus, du brænder for, i arbejdstiden – og med fuld løn.

2024

Tag på kursus i arbejdstiden med fuld løn!

Danske Anlægsgartnere

3F Den Grønne Gruppe

Mette Vestenbæk er formand for LUU på AMU Nordjylland - Sandmoseskolen. Til daglig er hun faglig sekretær og næstformand i 3F Midtvedssyssel. Udover Mette repræsenterer Henrik Andersen, Jesper Bloch og Ulla Carlsen også 3F i Sandmoseskolens LUU.

Tom Elnes Christensen:

Jeg brænder for at bekæmpe uretfærdighed

Som faglig sekretær kæmper han for at hjælpe de mindre heldigt stillede og for at ligestilling også skal gælde LGBT+ personer.

■ TEKST OG FOTO MAIBRIT JÜRS

Egne oplevelser med uretfærdighed og fordomme er drivkraften, når Tom Elnes Christensen arbejder for ordentlige forhold på de grønne arbejdspladser fra kontoret i 3F Mølleåen. Som faglig sekretær går han op i at kende overenskomster og lovstof, så han kan rådgive og hjælpe medlemmer, der er i tvivl eller i klemme.

Samtidig brænder han for at få ligestilling for LGBT+ personer på dagsordenen i en fagbevægelse, hvor ligestilling ellers oftest handler om emner som ligeløn og barsel. For han mener, at nogen skal italesætte, at det ikke er i orden at tale dårligt om eller behandle andre mennesker dårligt.

"Jeg bruger en del af min tid på at sikre, at vi i fagbevægelsen tager LGBT+ området alvorligt. Jeg uddanner blandt andet kolleger i fagbevægelsen i, hvad vi skal være opmærksomme på for at sikre ligestilling. Og så hjælper jeg selvfølgelig medlemmer, der ikke bliver behandlet ordentligt. For eksempel på grund af seksualitet og kønsidentitet," siger han.

Spændende at lære nyt

Tom har arbejdet det meste af sit liv i fagbevægelsen. Han er oprindeligt uddannet i socialforvaltning og blev fagligt aktiv i HK, hvor han blandt andet var ungdomskonsulent. Senere kom han til FOA, hvor han arbejdede med socialsager og arbejdsskadesager og hvor han også var tillidsrepræsentant.

Da han blev han ansat i 3F Hotel- og restauration, der senere fusionerede med to andre afdelinger og blev til 3F København,

havde han derfor allerede en god portion viden om arbejdsmiljø og lovstof med sig. I 2019 blev Tom ansat i 3F Roskilde. Her var der masser af plads og vilje til at arbejde med inklusion af LGBT+ personer i samspil med jobbet som faglig medarbejder. I dag er han hovedansvarlig for det grønne område i 3F Mølleåen.

"Der har været meget nyt at lære om det grønne område og de overenskomster, der gælder her. Men jeg er sådan en, der godt kan lide at sætte sig grundigt ind i alting. Så jeg synes bare, det er spændende," siger han.

Kæmper for at hjælpe andre

Han kommer oprindeligt fra Aalborg, men som bøsse var det ikke altid let. Derfor valgte han at forlade Nordjylland og skabe sig en tilværelse i København. Men i stedet for at slikke sine sår i stilhed, har han valgt at bruge sine personlige erfaringer til at hjælpe andre.

"Det er tyve år siden, jeg sprang ud, og selvom jeg aldrig bliver vant til at blive talt dårligt til eller om på grund af min seksualitet, har jeg fået et lag teflon. Det har en 16-årig gartner elev ikke, og der vil jeg gerne stå til rådighed for at hjælpe," siger Tom.

Samtidig med at han står klar til at tale med 3F's medlemmer om deres udfordringer i arbejdslivet, arbejder han også for at oplyse om ligestilling internt i 3F.

"Jeg har blandt andet stået i fuld drag før en Pride-parade og holdt oplæg for for-

bundets ligestillingsudvalg. De tog så godt imod mig. Flere fældede også en tåre, da jeg delte min egen historie med dem," fortæller han.

Tom mener, at det er afgørende, at 3F går foran og viser rummelighed. Særligt er det vigtigt for de unge.

"De unge forventer en stor rummelighed. Det er vigtigt, at vi lytter til deres behov, ellers taber vi dem på gulvet."

Tom Elnes Christensen er faglig sekretær i 3F Mølleåen. Hans kollega har hæklet en regnbuemus, som altid står på hans bord.

Blå bog

Ansæt i 3F: 2009
 Alder: 47 år
 Bopæl: Vesterbro i København
 Civilstand: Single og uden børn men med masser af nevøer og niecer

En god leder kender sine kollegaer

Bettina Vesterskov Forys er en af 14 anlægsgartnere, der har brugt vinteren på at tage en lederuddannelse. Hun kalder forløbet for en kæmpe øjenåbner.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Anlægsgartner Bettina Vesterskov Forys har ofte prøvet at vende hjem fra et kursus og være i tvivl om, hvad hun egentlig kunne bruge det til i praksis. Men sådan havde hun det ikke med den lederuddannelse, hun gennemførte på Jordbrugets UddannelsesCenter Århus (JU) denne vinter. Her var der fuld plade på udbyttet:

"Det har været en kæmpe øjenåbner og en lærerig oplevelse. Der dukker stadig flere og flere ting og situationer op i løbet af arbejdsdagen, hvor jeg tænker: "det dér, det ved jeg godt, hvordan jeg løser nu," fortæller Bettina Vesterskov Forys.

Forskellige personligheder

Bettina arbejder til daglig som teamleder hos anlægsgartnerfirmaet BUUS i Aarhus, men hun har aldrig taget nogen egentlig lederuddannelse. Derfor var hun hurtig til at springe på, da hun fik muligheden for at tage uddannelsen på JU.

Et af omdrejningspunkterne i uddannelsen var et fokus på, at mennesker har forskellige personlighedsprofiler og derfor reagerer forskelligt og har forskellige ønsker og behov. Det betyder, at man ikke bare kan behandle alle ens:

"Når jeg får nye folk under vingerne, er jeg blevet meget mere fokuseret på at få skabt en god relation og nogle fælles oplevelser. Ikke at jeg skal være deres ven,

Bettina Vesterskov Forys er en af i alt 14 anlægsgartnere, som henover vinteren har taget den grundlæggende lederuddannelse for anlægsgartnere på Jordbrugets Uddannelsescenter Århus i Beder. Næste uddannelsesforløb starter 13. november.

men man er nødt til at give lidt af sig selv, så man ikke bare er hende dér mellemlæderen, som kommer og kontrollerer arbejdet," siger Bettina Vesterskov Forys.

Også for kollegaernes skyld

I det hele taget føler Bettina, at hun har fået nogle gode værktøjer til at lede på en god måde i det daglige:

"Jeg er blevet meget bevidst om at være imødekommende, og jeg har lært, hvad det betyder for andre mennesker. Man skal ikke slå sig på mig. Og hvis man er åben og imødekommende, så er det også

nemmere at klare de situationer, hvor du er nødt til at sige noget negativt til en kollega."

Bettina opfordrer også andre til at tage lederuddannelsen, hvis de har et ledelsesmæssigt ansvar i det daglige. Både for ens egen og for de andres skyld:

"Jeg synes faktisk, at man som mellemlæder skylder sine kollegaer at få sig noget baggrundsviden. For du bliver jo ikke automatisk nogen god leder, bare fordi du er god til at bruge en rive. Der skal noget viden til, og det synes jeg, at jeg har fået nu."

Grundlæggende lederuddannelse for anlægsgartnere

Uddannelsen foregår på Jordbrugets UddannelsesCenter Århus i Beder og er for anlægsgartnere, som ønsker at få en god start som leder. Uddannelsen varer i alt 24 kursusdage fordelt over 3 måneder.

Undervejs lærer man blandt andet om ledelse, kommunikation, kvalitetssikring og konflikthåndtering. Uddannelsen bliver udbudt igen til vinter med første kursusdag den 13. november.

OK24:

Her er de nye overenskomster

Medlemmerne har stemt ja til overenskomsterne med GLS-A og på det offentlige område. Her er et kort overblik over de nye overenskomster.

■ TEKST MORTEN HERLEV

Lønstigninger til alle

Alle lønstigninger gælder fra 1. april. Husk at tjekke, om du har fået din lønstigning.

GLS-A	Ansatte i staten	Ansatte i kommunerne
6 kroner mere i timen.	5,89 % mere i løn	4 % mere i løn

GLS-A

- **Mere i løn.** Lønnen stiger med 11,75 kroner over de næste to år.
- **Mere frihed.** Arbejdsgivers indbetaling til fritvalgskontoen hæves fra syv til ni procent af lønnen fra 1. marts 2025.
- **Mere pension fra arbejdsgiver.** Fra 1. juni 2024 skal arbejdsgiverne betale 10,66 procent af lønnen til pension, mens de ansatte kun skal betale 2,33 procent.

Staten, kommunerne og regionerne

Gældende for alle overenskomster:

- **Bedre TR-retteligheder.** Tillidsrepræsentanter får mulighed for at mødes med nyansatte i arbejdstiden
- **Mere barsel med løn til far/medmor.** Tre ugers ekstra barsel, så far/medmor nu har ret til 10 ugers øremærket barsel med løn
- **Opsparing af frihed.** Fra 1. maj 2025 kan medarbejdere opspare ekstra frihed, som for eksempel kan bruges til ekstra ferie eller pasning af syge forældre.
- **Fokus på løn fremfor pension.** I forhandlingerne har 3F haft fokus på at imødekomme medlemmernes krav til højere løn og derfor ikke hævet pensionsprocenten.

Specialarbejdere i kommunerne:

- **Mere i løn til de lavestlønnede.** Grundsætserne for løntrin 11-14 forhøjes med 1.924 kr. årligt fra 1. april 2025. Derudover stiger alle med et grundlønstillæg på cirka 5600 kr. den 1. april 2025.
- **Fritvalg på pension.** Al pension over 15% kan fremover udbetales som løn eller indbetales på pensionsopsparingen efter medarbejderens ønske.
- **Forhøjet tillæg for lørdagsarbejde.** Fra 1. april 2025 forhøjes tillægget for arbejde om lørdagen efter klokken 11, og vil derefter udgøre samme sats som weekendtillægget.

Gravermedhjælpere på landsbykirkegårde:

- **Månedsløn i stedet for timeløn.** Overgangen til månedsløn sikrer bedre rettigheder i forhold til løn under sygdom, ferie, barsel, osv. Månedslønnen træder i kraft fra 1. april 2025.

- **Arbejdsplan hver måned.** Gravermedhjælpere får nu mere sikkerhed i forhold til arbejdstiden, da der skal udleveres en plan over arbejdstiden en måned forud.
- **Bedre forhold ved tiltrædelse/fratrædelse midt på måneden.** Der er lavet en ny og bedre beregning, som sikrer, at ingen får mindre i løn end andre månedslønnede, hvis man tiltræder eller fratræder på datoer, som ikke er den første i en måned.
- **Nye regler for udbetaling af SH-tillæg.** Fremover får ansatte udbetalt ikke-afviklet SH-tillæg i slutningen af året.

Ansatte på bykirkegårde, gartnere, dyrepassere mv.:

- **Løngruppe 1 forsvinder.** Denne løngruppe for landbrugsarbejdere udgår, og alle landbrugsarbejdere løftes i stedet til løngruppe 2.
- **Løngruppe 4 gælder for flere.** Løngruppe 4 dækkede før kun forsøgsmedarbejdere. Nu dækker gruppen alle "ledende medarbejdere som ansættes i stillinger, som efter institutionens skøn indebærer arbejdsledelse, eller andet særligt kvalificeret arbejde.
- **Flere under samme aftale.** Det fremgår nu tydeligt, at dyrepassere samt ansatte på krematorier og kapeller er en del af aftalen.
- **Samme elevløn.** Dyrepasserelever, landbrugselever og gartnerelver får fremover samme løn. Samtidig stiger basislønnen for alle elever.

Ansatte i Skov- og naturstyrelsen:

- **Skifter aftale.** Den 1. april 2025 bliver skov- og naturteknikere en del af organisationsaftalen for landbrugsmedarbejdere, gartneriarbejdere, gartnere og forsøgsmedarbejdere.
- **Fastholder elevløn.** Selvom ansatte fremover overgår til den nye aftale, så fastholder skov- og naturteknikere en højere elevløn.
- **Ingen krav om motorsav i bilen.** Fremover har skov- og naturteknikere ikke længere pligt til at køre rundt med en motorsav i bilen.

■ TEKST MORTEN HERLEV

Husk at beskytte dig mod solen

"Det er vigtigt, at du husker at beskytte dig mod solen, så du undgår at udvikle hud- eller modermærkekræft. Især hvis du arbejder i det fri."

Jo tidligere på året, du begynder at beskytte dig mod solen, jo bedre. For solens stråler er faktisk skarpest i juni, oplyser Kræftens Bekæmpelse. Og på det tidspunkt har kroppen ikke selv udviklet så meget beskyttelse som for eksempel i august. Så det er bare med at finde solhat, solbriller og solcreme frem i god tid.

Husk, at det er din arbejdsgiver, som skal sørge for, at du har det nødvendige udstyr til at beskytte dig mod solen. Snak med ham eller hende, hvis der er noget, du mangler.

Fem tip til at beskytte dig mod solen

1. Hold frokostpause i skyggen og arbejd i skyggen, når det er muligt
2. Arbejde i solen skal helst ske før 12 og efter 15
3. Brug arbejdstøj, der dækker arme og ben og brug hjelm eller bredskygget hat og solbriller
4. Hold øje med UV-indekset. Er det højt, skal du være ekstra opmærksom
5. Brug masser af solcreme de steder, hvor huden ikke er dækket.

Online fysioterapi og krisepsykolog med i sundhedsordningen

PensionDanmark har udvidet sundhedsordningen med to tilbud:

Krisepsykolog. Du har nu mulighed for at tale med en krisepsykolog, hvis du har været udsat for noget voldsomt inden for de seneste 24 timer. Det kan være en voldsom arbejdsulykke, trusler eller overfald, eller hvis du har oplevet et dødsfald.

Online fysioterapi er et supplement til de fysiske behandlinger, som også er en del af sundhedsordningen. Her kan du mødes med en fysioterapeut via video, telefon eller computer og få hjælp til at lave de nødvendige øvelser. Bagefter får du et træningsprogram, du selv skal følge.

Du kan bestille tid til en fysioterapeut eller krisepsykolog på pension.dk/sundhed eller i PensionDanmarks app. Skal du i kontakt med en krisepsykolog, vil du blive ringet op hurtigst muligt efter din bestilling.

Kim Gulbæk er ny redaktør for GRØNT

Den 22. marts var der generalforsamling i Det Grønne Repræsentantskab, som udgiver dette blad. Her blev der blandt andet valgt en ny redaktør, da den nu tidligere redaktør, Thomas Møller, ikke genopstillede. I stedet blev faglig sekretær fra 3F Aarhus Rymarken og medlem af bladets redaktionsgruppe, Kim Gulbæk, enstemmigt valgt som ny redaktør.

Kims nye tjans som redaktør efterlader en ledig plads som menigt medlem i redaktionsgruppen, og den overtager faglig sekretær i Aalborg, Henrik Andersen. Endelig blev Thomas Overgaard fra BUUS Anlægsgartner valgt som ny kasserer i stedet for Rita Olsen.

Vind billetter til Tractor Pulling

Den Grønne Gruppe i 3F er sponsor for den ombyggede traktor "Red Thunder", der deltager i DM i tractor pulling i kategorien "heavy modified". Traktoren er i øvrigt mere klimavenlig end konkurrenterne, fordi den kører på en blanding af benzin og metanol.

Nu kan du vinde to billetter til et af de kommende DM-løb. Alt, hvad du skal gøre er, at sende en sms til 26 77 18 59 med teksten "Red Thunder". Så deltager du i lodtrækningen.

Du kan vælge mellem et løb den 22. juni i Særslev, den 3. august i Hobro eller et løb den 21. september i Aars.

AKTIVITETSKALENDER 2024 / Den Grønne Gruppe

GRUNDUDDANNELSER (MODUL 1 OG 2) I 2024:

Den Grønne Gruppe Langsøhus: 25-29 nov. (M1) + dato følger for M2 FIU: FIU: 1156-24-00-02	Kommuner og regioner Langsøhus: 9-13 sep. (M1) + 7-11 okt. (M2) FIU: 1154-24-00-03 + 1254-24-00-03 Smålandshavet: 28.okt-1.nov (M1) + 2-6 dec. (M2) FIU: 1154-24-00-07 + 1254-24-00-07	Offentligt ansatte Langsøhus: 23-27 sep. (M1) + 21-25 okt. (M2) FIU: 1154-24-00-06 + 1254-24-00-06 Langsøhus: 4-11 nov. (M1) + 25-29 nov. (M2) FIU: 1154-24-00-04 + 1254-24-00-04
--	---	--

Navn	Dato	Sted	Tilmelding Skal ske gennem den lokale 3F afdeling
ØVRIGE KURSER OG AKTIVITETER			
Minibrancheuge for TR i kommuner og regioner	27. - 29. maj 2024	Langsøhus	FIU: 2030-24-00-05
Opfølgning på fælleskonference for DAG, BL og DI II	12. - 13. september 2024	Rørvig Centret	FIU: 2034-24-00-08
Branchekursus for tillidsvalgte indenfor HedeDanmark	3. - 4. oktober 2024	Rørvig Centret	FIU: 2034-24-00-09
Introduktionsdag for nye afdelingsansatte, Den Grønne Gruppe	22. oktober 2024	3F Forbundshuset	FIU: 1999-24-00-09
LUU Topmøde – Den Grønne Gruppe	7. november 2024	3F Odense GOPS	FIU: 2034-24-00-06
Skov- og naturteknikernes julekonference	9. - 10. december 2024	Langsøhus	FIU: 2030-24-00-12
Overenskomstkursus for Danish Agro	13. - 14. januar 2025	Laugesens Have	FIU: 2034-25-00-01
Branchedage i Den Grønne Landsbrancheklub	5. - 7. februar 2025	Hotel Nyborg Strand	FIU: 2034-25-00-02
Overenskomstkursus for agroindustrien	3. - 5. marts 2025	Laugesens Have	FIU: 2034-25-00-03
Den Grønne Gruppens Netværkskonference	22. - 23. april 2025	Langsøhus	FIU: 2034-25-00-04
Overenskomstkonference for kartoffelmelsfabrikker	5. - 6. maj 2025	3F Aalborg	FIU: 2034-25-00-05
Branchekursus for mejeri – tillidsvalgte	22. - 23. maj 2025	Laugesens Have	FIU: 2034-25-00-06

Husk at sende emner til aktivitetskalenderen til morten.herlev@3f.dk

ILLUSTRATION: VALDEFAR

GRØNT – Magasinet for anlægsgartnere / blomsterbindere / groundsman / dyrepassere / lærlinge og elever / frilandsgartnere / gartneriarbejdere / landarbejdere / greenkeepere / agro-industrien / dyreassistenter / maskinførere / planteskollegartnere / servicegartnere / skovarbejdere / væksthusholdere / kirkegårdsansatte / grønne gårdmænd / jordbrugsteknologer / offentligt ansatte gartnere / mejeriarbejdere og mejerichauffører